

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

BKA-V.084.2.1.2023.MP2
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Elżbieta Anna Polak
Marszałek Województwa Lubuskiego
ul. Podgórna 7
65-057 Zielona Góra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 39a ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy¹, Minister Rodziny i Polityki Społecznej przeprowadził u Marszałka Województwa Lubuskiego, realizującego zadania przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze², kontrolę w zakresie realizacji w 2022 r. przez Marszałka Województwa Lubuskiego zadań w zakresie wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, z możliwością zasięgnięcia informacji z okresów wcześniejszych i późniejszych, jeżeli miały wpływ na kontrolowane zagadnienie.

I. Podsumowanie wyników kontroli

1. Działalność WUP w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie.
2. Urząd wydatkował środki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych³ zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zaspokojenie roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy.
3. WUP przestrzegał zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu na wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 15 oraz art. 16-19 ustawy, jak również prawidłowo postępował w przypadkach odmowy wypłaty świadczeń pracowniczych, o których mowa w art. 20 ustawy.
4. Dokumentowanie i rozliczanie wydatkowanych przez Urząd środków FGŚP było prowadzone prawidłowo i odzwierciedlało stan rzeczywisty skontrolowanych wniosków i wykazów.
5. W badanym okresie do WUP wpłynęło 9 wykazów, w tym 5 zbiorczych (złożonych w trybie art. 15 ust. 1 ustawy) oraz 4 uzupełniające (złożone w trybie art. 15 ust. 2 ustawy). W wyniku rozpatrzenia wszystkich złożonych w 2022 r. wykazów WUP dokonał wypłaty

¹ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 7, dalej: ustawa.

² Dalej: Urząd, WUP.

³ Dalej: FGŚP albo Fundusz.

świadczeń z FGŚP na rzecz 294 osób uprawnionych na kwotę 3 566 886,36 zł. Kontrolą objęto 4 wykazy na łączną kwotę 2 826 441,66 zł, w tym 3 wykazy zbiorcze⁴ i jeden uzupełniający⁵.

6. W 2022 r. do Urzędu wpłynęły 132 wnioski indywidualne, z czego na dzień rozpoczęcia kontroli⁶ w systemie WUP Viator zarejestrowano 131. Wyjaśniono⁷, że do systemu WUP Viator z powodu omyłki nie wprowadzono jednego wniosku, 1 marca 2022 r. uzupełniono dane w systemie.

WUP w 80 sprawach (60,61% ogółu złożonych wniosków) wypłacił z FGŚP świadczenia na rzecz osób uprawnionych w łącznej kwocie 2 020 047,99 zł, w 19 sprawach (14,39%) odmówił wypłaty w całości, w 31 sprawach (23,48%) postępowania zawieszono, 2 wnioski (1,52%) pozostawiono bez rozpatrzenia. Kontrolą objęto środki w kwocie 390 765,97 zł wypłaconej 16 osobom uprawnionym oraz 9 odmów wypłaty świadczeń w całości.

II. Ustalenia i oceny

Wydatkowanie środków Funduszu

7. Na podstawie zbadanej dokumentacji stwierdzono, że Marszałek Województwa Lubuskiego wydatkował środki Funduszu zgodnie z przeznaczeniem.

8. We wszystkich skontrolowanych sprawach, w których WUP dokonał wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych zaistniały okoliczności stanowiące podstawę realizacji wypłat ze środków Funduszu, tj. niewypłacalność pracodawcy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy.

9. Przy rozpatrywaniu wykazów i wniosków Urząd weryfikował, czy zostały one złożone przez podmioty wymienione w art. 15 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 ustawy.

10. Dokonanymi wypłatami z Funduszu zaspokojone zostały roszczenia pracownicze z następujących tytułów określonych w art. 12 ust. 2 ustawy, tj.:

- wynagrodzenia za pracę,
- wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy⁸,
- wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego,
- odprawy pieniężnej przysługującej na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,
- ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy, oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający,
- odszkodowania, o którym mowa w art. 36¹ § 1 Kodeksu pracy,
- dodatku wyrównawczego, o którym mowa w art. 230 i 231 Kodeksu pracy,

⁴ Na kwotę 2 196 209,24 zł, poz. 3, 8, 9 rejestru wykazów zbiorczych i uzupełniających złożonych w 2022 r.

⁵ Na kwotę 630 232,42 zł, poz. 7 rejestru wykazów zbiorczych i uzupełniających złożonych w 2022 r.

⁶ 28 lutego 2023 r.

⁷ Wyjaśnienia z 1 i 2 marca 2023 r.

⁸ t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.

- składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.

11. Zgodnie z § 6 ust. 1 lub § 10 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wykazów, wniosków i wypłat świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych⁹, po zatwierdzeniu przez upoważnione osoby odpowiednio wykazu lub wniosku, WUP niezwłocznie¹⁰ przekazał środki z Funduszu w prawidłowej wysokości na właściwe rachunki bankowe.

Przestrzeganie zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu

12. W skontrolowanych sprawach, w których WUP dokonał wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, zachowano właściwość marszałka województwa ze względu na siedzibę pracodawcy, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy. Osoby dokonujące czynności w imieniu Marszałka Województwa Lubuskiego posiadały pełnomocnictwa do ich dokonania.

13. We wszystkich skontrolowanych sprawach nie wystąpił przypadek ponownego zaistnienia niewypłacalności w odniesieniu do danego pracodawcy, określony w art. 13 ustawy.

14. Dokumentacja zatwierdzonych przez WUP wykazów i wniosków zawierała dokumenty stanowiące podstawę wypłaty świadczeń ze środków Funduszu, wymienione w § 3 ust. 2 i 3, § 4 ust. 3 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia.

15. Wykazy i wnioski, na podstawie których Urząd dokonał wypłat świadczeń z Funduszu, były złożone terminowo, tj. zgodnie z art. 15 ust. 1-2 oraz art. 16 ust. 2 ustawy.

16. W sprawach, w których doszło do zaspokojenia roszczeń pracowniczych, WUP ustalił daty niewypłacalności pracodawcy na podstawie dokumentacji złożonej wraz z wykazem/wnioskiem lub zebranej w toku postępowania wyjaśniającego, co było niezbędne do określenia należnych świadczeń oraz okresów, za które przysługiwały.

17. We wszystkich zbadanych wnioskach Urząd ustalił daty ustania stosunku pracy osób uprawnionych do świadczeń (na podstawie złożonych świadectw pracy lub odpisu prawomocnego orzeczenia sądu potwierdzającego okres zatrudnienia). Do wykazów załączano kopie świadectw pracy osób, z którymi rozwiązano stosunek pracy.

18. WUP zweryfikował rodzaje świadczeń ujęte we wnioskach i wykazach oraz ustalił świadczenia należne i zgodne z katalogiem wskazanym w art. 12 ust. 2 ustawy.

19. Wypłacone przez Urząd świadczenia z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g ustawy zaspokajano za okresy nie dłuższe niż wskazane w art. 12 ust. 3 ustawy, zgodnie z ustaloną datą niewypłacalności pracodawcy.

W przypadku świadczeń wypłaconych przez WUP z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, odprawy pieniężnej i odszkodowania, o którym mowa w art. 36¹ § 1 Kodeksu pracy, ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż wskazany w art. 12 ust. 5 ustawy.

⁹ Dz.U. poz. 2041, dalej: rozporządzenie.

¹⁰ Do 5 dni roboczych.

20. Stosownie do art. 14 ust. 1-3 ustawy, Urząd wypłacił świadczenia nieprzekraczające wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za poprzedni kwartał obowiązującego na dzień złożenia wniosku albo wykazu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

[Akta kontroli: str. 18-29, 67-75, 97-371, 382-422, 491-789, 831-841, 880-986]

Odmowy wypłaty świadczeń z Funduszu

21. We wszystkich 9 skontrolowanych sprawach¹¹, w których Marszałek Województwa Lubuskiego odmówił wypłaty niezaspokojonych świadczeń pracowniczych, każdorazowo – po zweryfikowaniu wniosków oraz ustaleniu stanu faktycznego – Urząd zawiadomił pismem osoby zainteresowane o odmowie wypłaty świadczenia w całości. Pisma zawiadamiające o odmowie wypłaty świadczenia zawierały podstawę prawną odmowy wraz z uzasadnieniem.

Wszystkie skontrolowane odmowy całkowite były zasadne i podpisane przez osoby upoważnione.

22. W przypadku jednego skontrolowanego wniosku¹², w przypadku którego doszło do wypłaty świadczeń, zastosowano częściową odmowę zaspokojenia roszczeń ze środków Funduszu. Pismo WUP informujące o przyznaniu świadczeń i jednocześnie zawiadamiające o częściowej odmowie wypłaty świadczenia z Funduszu zawierało właściwą podstawę prawną wraz z uzasadnieniem.

23. Wnioskodawcy nie zaskarżyli do sądu właściwego ze względu na siedzibę Marszałka Województwa Lubuskiego spraw, w których odmówiono wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych.

[Akta kontroli: str. 18-24, 30-66, 76-96, 203-223, 372-381, 423-508]

Dokumentowanie i rozliczanie środków Funduszu

24. Skontrolowane wykazy i wnioski zostały rozpatrzone przez Urząd terminowo, zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹³. W przypadku braku możliwości rozpatrzenia sprawy we wskazanym w art. 35 k.p.a. terminie, Urząd każdorazowo informował wnioskodawcę o przewidywanym terminie rozpatrzenia wniosku, przyczynie zwłoki oraz pouczył o możliwości wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a.

25. Poddane kontroli wykazy i wnioski, na podstawie których dokonywano wypłat z Funduszu, zostały prawidłowo zatwierdzone do wypłaty przez uprawnione osoby, opatrzone pieczętkami imiennymi oraz datami zatwierdzenia.

26. Podmioty składające wykaz rozliczyły je w terminie określonym w § 6 ust. 3 i 4 rozporządzenia, tj. nieprzekraczającym 15 dni.

¹¹ Pozycje 1, 3, 6, 11, 82, 97, 126, 128, 131 z rejestru wniosków indywidualnych o wypłatę świadczeń dotyczących pracodawców krajowych złożonych w 2022 r.

¹² Pozycja 40 z rejestru wniosków indywidualnych o wypłatę świadczeń dotyczących pracodawców krajowych złożonych w 2022 r.

¹³ t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm; dalej: k.p.a.

Stosownie do § 6 ust. 3 pkt 2-3 rozporządzenia syndyk zwrócił do WUP po jednym egzemplarzu wykazu wraz z potwierdzeniami dokonanych wypłat świadczeń, jak również z potwierdzeniami odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, składek na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenia społeczne, oraz dokonania potrąceń alimentacyjnych.

Nie wystąpiły przypadki, w których kwota wypłaconych przez syndyka lub zarządcę świadczeń była niższa niż przekazana przez Urząd.

27. W przypadku skontrolowanych wniosków indywidualnych, Urząd prawidłowo dokonał wpłat składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Wśród wnioskodawców, których sprawy objęto kontrolą, nie wystąpiły przypadki konieczności dokonywania potrąceń i przekazywania należności alimentacyjnych.

28. Z uwagi na fakt, że w 2022 r. nie wystąpiły przypadki wypłat środków z FGŚP za niewypłacalnych pracodawców zagranicznych, nie zachodziła przesłanka do powiadamiania dysponenta Funduszu o zakresie ochrony roszczeń oraz o kwocie wypłaconych świadczeń.

[Akta kontroli: str. 30-830]

III. Informacje o kontroli

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej¹⁴, Zespół kontrolerów w składzie:

- Magdalena Pachulska, naczelnik wydziału w Biurze Kontroli i Audytu, kierownik Zespołu,
- Marcin Powęzka, główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu, członek Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono w terminie od 28 lutego do 24 marca 2023 r., w tym od 28 lutego do 3 marca 2023 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze, przy ul. Wyspiańskiego 15, 65-036 Zielona Góra.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 29 listopada 2022 r. jednostką kontrolowaną kierował Pan Waldemar Stępak, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze. Od 1 grudnia 2022 r. na stanowisko p.o. Dyrektora WUP w Zielonej Górze powołano Panią Annę Urbaniak.

Kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił zastrzeżeń do *Projektu wystąpienia pokontrolnego* przekazanego pismem z 27 marca 2023 r.

IV. Zalecenia

Wobec powyższych ustaleń kontroli odstępuje od wydania zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

¹⁴ Upoważnienia nr: BKA-V.0121.6.2023 oraz BKA-V.0121.7.2023 z 22 lutego 2023 r.

Do wiadomości:

Pani

Anny Urbaniak

p.o. Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze

ul. Wyspiańskiego 15

65-036 Zielona Góra